

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

The Guidelines for Agro -Tourism Development in Rayong Province

มาริน สมคิด (Marin Somkid)¹ เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (Chalerm Sak Toomhirun)²สุนันท์ สีสั่งข์ (Sunan Seesang)³

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว (2) การดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง (3) ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และ (4) ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร 16 ราย และนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2558 จำนวน 160 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นเพศชาย และเพศหญิงเท่ากัน อายุเฉลี่ย 52.81 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 1,648,125 บาทต่อปี รายจ่ายเฉลี่ย 403,500 บาทต่อปี แหล่งเงินทุนจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ หรือสถาบันการเงินอื่น สำหรับนักท่องเที่ยว ส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 36.23 ปี โสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัท นิยมเดินทางแบบไปกลับภายในวันเดียว ต้องการพักในรีสอร์ท บริการอาหารพื้นเมือง และระบบอินเทอร์เน็ต ได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต และญาติหรือเพื่อน สนใจด้านเกษตรปลอดสารพิษ และเกษตรอินทรีย์ ส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวแล้ว โดยสนใจไปแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่น วัตถุประสงค์ท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน ซื้อผลิตภัณฑ์ และของที่ระลึก หน่วยงานที่มีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (2) ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 8.06 ปี เปิดบริการเฉพาะฤดูกาล มีบริการกิจกรรมสาธิต มัคคุเทศก์ อาหาร และที่พัก มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น โดยหน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนเชื่อมโยงการตลาด และเครือข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น (3) ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ ได้แก่ การสาธิตทางการเกษตร การแปรรูป การพักค้างแบบรีสอร์ท การอบรมให้ความรู้หรือภูมิปัญญาหรือเทคโนโลยีด้านเกษตร โครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมการท่องเที่ยว การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร การตลาดการท่องเที่ยว การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลการท่องเที่ยว (4) ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่ต้องการ โครงสร้างพื้นฐาน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร เงื่อนไขค่าบริการ

คำสำคัญ: แนวทาง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง

1 นักศึกษาหลักสูตรปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

khunnoy2505@hotmail.co.th

2 อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช artoom@hotmail.com

3 รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sseesunan@hotmail.com

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to study (1) fundamental socio-economic information on tourism entrepreneurs and tourists (2) operation relating to agro-tourism in Rayong Province (3) needs for agro-tourism development and (4) suggestions for extension of agro-tourism activity. The population in this study was a number of 16 agro-tourism entrepreneurs and a number of 160 tourists accidental sampling and who had visited agro-tourist destination during the month of May-June 2015. Interview was a tool for data collection. Data analysis was conducted by descriptive statistics i.e. frequency, percentage, minimum value, maximum value, mean and standard deviation. Findings from the study were as follows. (1) Male and female agro-tourism entrepreneurs had the same number whose their average age was 52.81 years. They were married and earned bachelor degree. Their average income from agro-tourism was 1,648,125 baht/year. Their average expenditure was 403,500 baht/year. The Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives or other financial institutes were their source of capital. Most of the tourists were female. Their average ages was 36.23 years, single, and were staff of private companies, preferably going back and forth in one day tour. Resort accommodation was their choice with local food and internet. They received tourist information from internet, relatives or friends and interested in safe agriculture and organic agriculture. Most of them had previously visited and interested in eco-tourism and other agro-tourist destinations. Tourists' objective of their visit was to relax, buy local products and souvenirs. The organizations that responsible for tourism promotion were Sub-district Administration Organization, municipal and Provincial Administration Organization. (2) Most of the entrepreneurs organized agro-tourism activity averagely 8.06 times/year which took place only in season. The services included demonstration activity, guides, food and accommodation that connected with other tourist destinations. (3) It was discovered needs for agro-tourism development by entrepreneurs and tourists were agricultural demonstration, processing, over-night stay as in resort, providing knowledge or local wisdom and agricultural technology through training, basic structure, tourism promotion, agro-tourism business, tourism marketing, services in tourist destination, public relations and dissemination of tourist information. (4) Suggestions for agro-tourism promotion mostly were request for basic structure, safety in life and property of tourists, facilities, public relations, network building, participation by community, budget support to develop diverse agro-tourism activities including service charge condition.

Keywords: Guidelines, Agro-Tourism, Rayong Province

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

นอกจากความมั่งคั่งของธรรมชาติ ระยองยังเป็นแหล่งผลิตอาหารทะเลที่สำคัญ เป็นแหล่งปลูกผลไม้เมืองร้อนที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะ เงาะ ทุเรียน มังคุด และยังเป็นที่ตั้งของโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจแห่งใหม่ของประเทศ ทางหลวงสายสำคัญจากทุกภูมิภาคที่มุ่งหน้าสู่เมืองระยองถูกจัดสร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ภาคอุตสาหกรรม แต่ขณะเดียวกันก็เอื้อประโยชน์ให้การเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดระยองรวดเร็วและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น ระยองเป็นเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งทางด้าน อาหาร อาหารทะเล ไม้ผลหลากหลายชนิดที่มีรสชาติ อร่อย ทรัพยากรธรรมชาติที่งดงาม ระยองจึงเป็น สถานที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างจังหวัด และนักท่องเที่ยวจากชาวต่างชาติ เข้ามาสัมผัสความสวยงาม ของธรรมชาติ ที่มีทั้งทะเล และ น้ำตก รวมถึงผลไม้แสนอร่อย เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง สับปะรด สละ และผลไม้อื่นอีกหลากหลายชนิดที่มีรสชาติและความอร่อย แบบตะวันออก เนื่องจากสภาพพื้นที่ ดินชายทะเล มีปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิพอเหมาะแก่การเจริญเติบโต มีคุณภาพดี รวมถึงระยองยังเป็นแหล่งแปรรูปทุเรียนทอดกรอบ และทุเรียนกวนที่ใหญ่อีกจังหวัดหนึ่งเช่นกัน ดังนั้นในช่วงฤดูของผลไม้ จึงมีนักท่องเที่ยว จากต่างจังหวัด เข้ามาเยี่ยมชม ชิมผลไม้สดๆจากสวนอย่างต่อเนื่อง สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและกิจการที่เกี่ยวข้องมากมาย การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ที่ได้เข้ามาสัมผัสความเป็นธรรมชาติจากสวนผลไม้โดยตรง ได้ศึกษาวิถีความเป็นอยู่ หรืออยู่พักกับเกษตรกรในลักษณะ โฮมสเตย์ ศึกษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ตลอดจนการประกอบอาชีพการเกษตรอื่นๆเช่น การกรีดยางพารา วิธีการเก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียน ที่ต้องใช้ความสามารถเฉพาะตัว และยังมีโอกาสชื่นชมธรรมชาติอื่นๆด้วยเช่น ท้องทะเล และหาดทรายที่สวยงามจังหวัดระยอง มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกระจายอยู่ในหลายอำเภอ เช่น อำเภอบ้านค่าย วังจันทร์ เขาชะเมา เมืองระยอง แกลง บ้านฉาง ซึ่งแต่ละอำเภอ จะมีจุดเด่นที่แตกต่างกันไปตามสภาพภูมิประเทศ ที่มีความหลากหลาย อันเป็นเสน่ห์ของจังหวัดระยอง นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแล้วยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงวัฒนธรรม อีกหลากหลายทำให้ระยองจึงเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยว รวมถึงการได้รับการสนับสนุนด้านการบริการ อื่นๆจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดระยอง สำนักงานเกษตรจังหวัดระยอง และธุรกิจภาคเอกชน หอการค้าจังหวัดระยอง ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของผลผลิตทางเกษตร ได้แก่ พืชผัก ผลไม้ ได้เป็นอย่างดีรูปแบบ เพื่อพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเกษตรกรรมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง
3. เพื่อศึกษาความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย ประชากร 2 กลุ่ม (1) ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในจังหวัดระยอง จำนวน 16 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดระยองและการท่องเที่ยวจังหวัดระยอง) (2) นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ในจังหวัดระยอง 160 ราย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และเก็บข้อมูลนักท่องเที่ยวที่เข้าชมแหล่งท่องเที่ยวแหล่งละ 10 ราย ในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2558 แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 4 ตอนคือ (1) ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว (2) การดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (3) ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว (4) ข้อเสนอแนะในแนวทางการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นเพศชาย และเพศหญิงเท่ากัน อายุเฉลี่ย 52.81 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี การประกอบอาชีพส่วนมากทำสวนผลไม้ และการประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตรประกอบอาชีพค้าขาย สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.75 คน รายได้จากการประกอบอาชีพเกษตร (ไม่รวมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 500,000 บาทต่อปี รายได้จากการประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 792,125 บาทต่อปี รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 1,648,125 บาทต่อปี รายจ่ายในการประกอบอาชีพเกษตร (ไม่รวมรายจ่ายจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตร) รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน 215,625 บาทต่อปี รายจ่ายในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน 403,500 บาทต่อปี การมีตำแหน่งทางสังคมส่วนมากเป็น ประธานศูนย์การเรียนรู้, ประธานกลุ่มต่างๆ อสม.รองประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ, ที่ปรึกษา อบจ.ด้านไม้ผล การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร สมาชิกกลุ่มลูกค้า ธกส.และวิสาหกิจชุมชนแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ ทุนตัวเองและกู้ยืมเงิน เงินทุนกู้ยืมเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวเกษตรกู้ ธกส./สถาบันการเงิน

2. สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวเชิงเกษตร

พบว่าส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 36.23 ปี สถานภาพการสมรสโสด การศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี การประกอบอาชีพพนักงานบริษัท การเดินทางมาท่องเที่ยวนิยมเดินทางไป-กลับวันเดียว การเลือกที่พักค้างคืน ส่วนมากพักที่รีสอร์ท การบริการต้องการบริการด้านอาหารพื้นเมือง/พื้นบ้าน ผู้มาท่องเที่ยวได้รับข้อมูลอินเทอร์เน็ต สิ่งที่น่าสนใจเกษตรปลอดสารพิษ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรระหว่าง 1 – 3 ครั้ง สถานที่ที่น่าสนใจที่จะเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ธรรมชาติ วัตถุประสงค์หลักการท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่การพักผ่อน ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานระดับใดควรมีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือระดับท้องถิ่น (อบต.เทศบาล อบจ.)

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

3. การดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวพบว่า ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จัดกิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตรนาน 8.06 ปี ลักษณะการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ร้อยละ 100 เปิดสวนผลไม้ให้ชม สมาชิกที่ช่วยเหลืองานท่องเที่ยวเชิงเกษตร เฉลี่ยมีคนช่วยเหลือ 4.31 คน การจ้างแรงงานท่องเที่ยวเชิงเกษตร เฉลี่ยการจ้างแรงงาน 17.88 คนการเปิดบริการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่วนมากให้บริการเฉพาะฤดูกาล ส่วนน้อยที่จะให้บริการตลอดปี แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรมีบริการสาธิต มีบริการมัคคุเทศก์ การบริการอาหาร การบริการที่พัก การจำหน่ายผลผลิต และผลิตภัณฑ์แปรรูป การรักษาความปลอดภัย มีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น มีการให้ความร่วมมือในการพัฒนาหมู่บ้านด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีการจัดฝึกอบรมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแก่พนักงาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่ควรมีบทบาทมากที่สุด ในการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือหน่วยงานระดับท้องถิ่น (อบต.,เทศบาล, อบจ.) หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ การเชื่อมโยงด้านการตลาด การเป็นผู้ประสานเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับแหล่งอื่นๆ การเกษตรที่สามารถพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวได้มีความคิดเห็นควรผลผลิตทางการเกษตร กระบวนการผลิต วิถีชีวิตความเป็นอยู่ การแปรรูปผลผลิตเกษตร จังหวัดระยองมีจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวมีความคิดเห็นว่าจะจังหวัดระยองมีจุดเด่นด้านผลไม้รสอร่อย ธรรมชาติ และคุณภาพดี แหล่งท่องเที่ยวมีความพร้อมให้การบริการแก่นักท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติสวยงาม อาหารพื้นบ้านอร่อย ระยะเวลาไม่ไกลจากกรุงเทพ ผลผลิตด้านแปรรูป,วิถีชีวิตชุมชน

4. ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1. ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว ที่ได้ทำการศึกษาพบว่าความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับมากดังนี้

1.1 กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระดับความสำคัญและจำเป็นที่มีความต้องการพัฒนาในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) การเชื่อมโยงกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว คือ การเยี่ยมชมสวนผลไม้ การเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร และการเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษ 2) การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ คือ สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน ผลไม้สด ผักสด ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆและพันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพร 3) การอบรมให้ความรู้/ภูมิปัญญา/เทคโนโลยีด้านเกษตร คือ การดูแลและบำรุงไม้ผล การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร รูปแบบกิจกรรมเกษตรเช่นวิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ที่ถูกต้องและการขยายไม้พันธุ์ไม้ผล 4) กิจกรรมสาธิต คือ การสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตรและแปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่าย

1.2) แหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานระดับความสำคัญและจำเป็นที่มีความต้องการพัฒนาในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยว คือ ความสะอาด/ความปลอดภัยและภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม 2) โครงสร้างพื้นฐาน คือ สิ่งอำนวยความสะดวกเช่นแผนที่ป้ายบอกทางห้องน้ำ การคมนาคม การสื่อสาร ไฟฟ้า ประปา และลานจอดรถ

1.3) การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยสี่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ 1)การส่งเสริมการท่องเที่ยวคือ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนากิจกรรมเกษตรเพื่อเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร 2) การธุรกิจ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต การร่วมมือกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่นๆ การส่งเสริมการขาย การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยวและการขายผ่านสื่อ3) การตลาดการท่องเที่ยว คือ การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัด ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่นๆ การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด การตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรมและการตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆนอกจังหวัด 4) การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว คือ การต้อนรับ สินค้า ของที่ระลึก ผลผลิต ผลิตภัณฑ์ต่างๆ การบริการอาหาร การนำชมสถานที่/กิจกรรม การกำหนดเงื่อนไข/ราคา และการบริการที่พัก 5) การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว คือ อินเทอร์เน็ต หน่วยงานภาครัฐ เช่น ททท. อปท.สำนักงานเกษตรจังหวัด หอการค้าจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด วิทยุโทรทัศน์ บุคคลทั่วไปเช่น เพื่อนญาติพี่น้อง หนังสือพิมพ์ การจัดเทศกาลผลผลิตการเกษตร วารสาร/นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง และวิทยุชุมชน

2) ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยว ที่ได้ทำการศึกษาพบว่าความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องได้รับการพัฒนา อยู่ในระดับมาก ดังนี้

2.1) กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร ระดับความสำคัญและจำเป็นที่มีความต้องการพัฒนาในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) การเชื่อมโยงกิจกรรมกับแหล่งท่องเที่ยว คือ การเยี่ยมชมสวนผลไม้ การเยี่ยมชมสวนผักปลอดสารพิษและการเยี่ยมชมการแปรรูปผลผลิตเกษตร 2) การอบรมให้ความรู้/ภูมิปัญญา/เทคโนโลยีด้านเกษตร คือ การดูแลและบำรุงไม้ผล การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรการขยายไม้พันธุ์ไม้ผลและ รูปแบบกิจกรรมเกษตรเช่นวิธีการเก็บเกี่ยวทุเรียน/ผลไม้ที่ถูกต้อง 3) การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ คือ ผลไม้สด ผักสด สินค้าแปรรูปผลผลิตของกลุ่มแม่บ้าน/วิสาหกิจชุมชน ผลไม้สด ผักสด และพันธุ์พืช ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ พืชผัก พืชสมุนไพร 4) กิจกรรมสาธิต คือ แปลงรวบรวมพันธุ์พืชและจำหน่ายและการสาธิตการแปรรูปผลผลิตเกษตร

2.2) แหล่งท่องเที่ยวและโครงสร้างพื้นฐานระดับความสำคัญและจำเป็นที่มีความต้องการพัฒนาในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยว คือ ความสะอาด/ความปลอดภัยและภูมิทัศน์ และสิ่งแวดล้อม 2) โครงสร้างพื้นฐาน คือ สิ่งอำนวยความสะดวกเช่นแผนที่ป้ายบอกทางห้องน้ำ การคมนาคม การสุขภาพตลาดอาหารไฟฟ้า ประปา และการสื่อสาร

2.3) การส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้แก่ 1) การธุรกิจท่องเที่ยวเชิงเกษตร คือ การส่งเสริมการขาย การร่วมมือกับบริษัทนำเที่ยว การขายการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต การร่วมมือกับผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอื่นๆ และการขายผ่านสื่อ 2) การตลาดการท่องเที่ยว คือ การร่วมงานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัด ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับระบบตลาดท่องเที่ยวอื่นๆ การจัดเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในจังหวัด การตลาดร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆนอกจังหวัดและการตลาดร่วมกับบริษัท/โรงงานอุตสาหกรรม3) การส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของภาครัฐ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัด การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการพัฒนากิจกรรมเกษตรเพื่อเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร4) การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว คือ การต้อนรับ การบริการอาหาร การนำชมสถานที่/กิจกรรม การกำหนดเงื่อนไข/ราคา และการบริการที่พัก

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ได้ทำการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับมาก 11 ด้าน คือ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวสิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ ลานจอดรถ แผนที่ ป้ายบอกทาง ที่พักผ่อน ห้องทำกิจกรรมอื่น ๆ) การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การอบรมให้ความรู้ด้านมัคคุเทศก์ การต้อนรับ และการให้บริการเบื้องต้น ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การกำหนดเงื่อนไข/ค่าบริการ โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา) การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยี และความรู้ด้านการเกษตร การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร

2) ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวที่ได้ทำการศึกษาพบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับมาก 11 ด้าน คือ โครงสร้างพื้นฐาน (ถนน การคมนาคม ไฟฟ้า ประปา) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การกำหนดเงื่อนไข/ค่าบริการ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องน้ำ ลานจอดรถ แผนที่ ป้ายบอกทาง ที่พักผ่อน ห้องทำกิจกรรมอื่น ๆ) และการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจและสังคมของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

1) ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นเพศชาย และเพศหญิงเท่ากัน อายุเฉลี่ย 52.81 ปี สถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 1,648,125 บาทต่อปี รายจ่ายเฉลี่ย 403,500 บาทต่อปี แหล่งเงินทุนจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ หรือสถาบันการเงินอื่น

จากสภาพพื้นฐานของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรการศึกษาจบปริญญาตรี และมีรายได้ค่อนข้างสูงสามารถพัฒนาด้านองค์ความรู้ต่างๆให้แก่ผู้ประกอบการได้อย่างดีและรวดเร็วทั้งยังเป็นต้นแบบแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้กับสวนผลไม้ที่มีความสนใจที่จะทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไปในอนาคตได้ทั้งนี้ให้เป็นไปตามบริบทของแต่ละสวนที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านลักษณะการประกอบกรในรูปแบบบริษัท สวนขนาดใหญ่ สวนขนาดกลาง และสวนขนาดเล็ก การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจึงควรให้แต่ละท้องถิ่นภายใต้สังกัดพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยว อำเภอ จังหวัด ประเทศ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามสภาพ และบริบทของสวนในแต่ละพื้นที่

2) นักท่องเที่ยว ส่วนมากเป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 36.23 ปี โสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นพนักงานบริษัท นิยมเดินทางแบบไปกลับภายในวันเดียว ต้องการพักในรีสอร์ท บริการอาหารพื้นเมือง และระบบอินเทอร์เน็ต ได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต และญาติหรือเพื่อน สนใจด้านเกษตรปลอดสารพิษ และเกษตรอินทรีย์ ส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวแล้ว โดยสนใจไปแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และแหล่ง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ห้องที่วิวเชิงเกษตรอื่น วัดอุปประสงค์ห้องที่วิวเพื่อการพักผ่อน ชื่อผลิตภัณฑ์ และของที่ระลึก หน่วยงานที่มีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัท จบการศึกษาระดับปริญญาตรี กรณีพักค้างต้องการพักค้างแบบรีสอร์ท และโฮมสเตย์ ซึ่งในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสามารถสร้างและพัฒนาที่พักรองรับนักท่องเที่ยวหรือสามารถขยายกิจการให้สอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว และกิจกรรมของแหล่งท่องเที่ยวที่ควรพัฒนาให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี ดีกว่าที่เปิดบริการนักท่องเที่ยวเฉพาะฤดูกาล เพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการและภาคธุรกิจ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกันได้ การทำแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น การผลิตแนวเกษตรอินทรีย์ ผู้บริโภคที่รักสุขภาพมีความสนใจ และต้องการผลผลิตที่ปลอดภัยปลอดสารพิษเกษตรอินทรีย์ ความหลากหลายของกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นการให้องค์ความรู้ดังกล่าวจึงเป็นหน้าที่ของภาครัฐโดยกรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ เป็นหน่วยงานที่ควรเข้าไปส่งเสริมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว อันจะทำให้การประกอบอาชีพการเกษตรได้อย่างยั่งยืน การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆเช่นอินเทอร์เน็ต หน่วยงานภาครัฐ เอกชน หอการค้าจังหวัดทำให้นักท่องเที่ยวเพิ่มจำนวนมากขึ้น แต่ทั้งนี้ แต่ละแหล่งท่องเที่ยวควรร่วมมือกันในการจัดการการท่องเที่ยวให้สามารถเชื่อมโยงกันได้แบบเกื้อกูลกันเช่นการเชื่อมโยงชนิดสินค้าผลผลิตสด แปรรูป ด้วยการสร้างเครือข่าย และทำปฏิทินการทำการท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้แก่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และรีสอร์ทเพื่อให้สามารถประกอบการได้ตลอดปี องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมากที่สุดรองลงมาคือ สำนักงานเกษตรจังหวัด สำนักงานเกษตรอำเภอ และรัฐบาลตามลำดับ ดังนั้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆเช่นไฟฟ้า ประปา อินเทอร์เน็ตเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก และปลอดภัย ซึ่งหน่วยงานดังกล่าวทั้งหมดควรเข้าไปมีบทบาทหน้าที่พัฒนา และทำแผนการพัฒนาาร่วมกันตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ

2. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเฉลี่ย 8.06 ปี เปิดบริการเฉพาะฤดูกาล มีบริการกิจกรรมสาธิต มีคอกเทศก่ อาหาร และที่พัก มีการเชื่อมโยงเครือข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น โดยหน่วยงานภาครัฐควรมีการสนับสนุนเชื่อมโยงการตลาด และเครือข่ายกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น

การบริการอาหาร ที่พัก และกิจกรรมสาธิตต่างๆเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวสนใจเข้าไปเยี่ยมชม แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรซึ่งสามารถสร้างรายได้กระจายไปในกลุ่มแม่บ้านที่ประกอบการด้านอาหาร ร้านอาหาร การแปรรูปสินค้าเกษตรอื่นๆเพื่อบริการและจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว ควรมีการเชื่อมโยงเครือข่าย ทั้งจากชาวสวนผลไม้ กับแหล่งท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เช่นวัด โบราณสถาน หรือแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่นภูเขาน้ำตก รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆนอกจังหวัด การไปแสดงสินค้าเกษตร ในโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทั้งนี้ภาครัฐควรเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมดังกล่าวด้วย

3. ความต้องการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับมาก แต่มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักท่องเที่ยว

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

ที่ต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอยู่ในระดับปานกลางในเรื่อง (1) การพักผ่อนในหมู่บ้านคือการพักผ่อนแบบโฮมสเตย์ (2) การจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ คือ ของใช้/ของที่ระลึกต่างๆ (3) การให้บริการในแหล่งท่องเที่ยว คือ สินค้าของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ต่างๆ ระบบอินเทอร์เน็ต (4) การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่การท่องเที่ยว คือ หนังสือพิมพ์ วารสาร/นิตยสาร วิทยุกระจายเสียง หน่วยงานภาครัฐเช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

4. ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาในระดับมากคือ โครงสร้างพื้นฐาน ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ การสร้างเครือข่าย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนงบประมาณพัฒนารูปแบบกิจกรรมเกษตร เงื่อนไขค่าบริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) สิ่งอำนวยความสะดวก (แผนที่ ป้ายบอกทางห้องน้ำ ลานจอดรถ) ควรมีป้ายบอกชัดเจน มีที่จอดรถสะดวกและเพียงพอแก่นักท่องเที่ยว และมีความปลอดภัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่นกรมทางหลวง ทางหลวงชนบท กระทรวงคมนาคมควรเข้ามามีบทบาทด้านโครงสร้างพื้นฐาน และบริการด้านป้ายบอกทาง ถนน สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว

2) การกำหนดเงื่อนไขค่าบริการ เจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและเครือข่าย รวมทั้งภาครัฐที่ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทุกจุด ไม่ควรกำหนดราคาต่ำเกินไป ควรดูตามสถานการณ์ราคาผลไม้และสภาพของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวด้วยว่ามีการบริการเพิ่มเติมด้านใดบ้าง การกำหนดราคาเดียวกันอาจทำให้เกิดการเปรียบเทียบกันเพราะบริบทของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับจังหวัดเช่นสำนักงานเกษตรจังหวัด การท่องเที่ยวระดับจังหวัดหรือระดับภูมิภาคควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการประสาน และควรมีการควบคุมมาตรฐานการจัดการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวที่เคยมาแล้วและยังมาเที่ยวซ้ำอีก ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรควรมีการปรับปรุงกิจกรรมให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี และสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่เกษตรกรผู้สนใจเปิดสวนผลเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้

2. นักท่องเที่ยวเชิงเกษตร

1) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ควรมีป้ายบอกชัดเจนว่าตำแหน่งใดที่สามารถเข้าไปได้หรือไม่ได้ และหรือ ห้ามปีนห้ามขึ้น อันตรายเนื่องจากอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ จากผลไม้ร่วงใส่หรือตกต้นไม้ได้ การบริการรถพ่วงในแหล่งท่องเที่ยว ควรให้บริการภายในสวนเท่านั้น ไม่แนะนำให้ออกนอกสวนเนื่องจากเป็นรถที่ไม่มีกฎหมายรองรับ

3. หน่วยงาน

1) การประชาสัมพันธ์ ต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเห็นควรให้มีการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและสามารถตอบสนองการรับสื่อของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งอายุ อาชีพ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

มีการประชาสัมพันธ์ที่ดีต่อเนื่องและในช่วงที่มีเทศกาลผลไม้ของจังหวัดควรมีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้เป็นที่ยู้งานของนักท่องเที่ยวในจังหวัด ต่างจังหวัด ต่างประเทศ สร้างเสน่ห์และสีสันเพื่อสร้างความดึงดูดนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

2) หน่วยงานภาครัฐ เช่น จังหวัด หอการค้า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงคมนาคม รัฐบาล หน่วยงานเอกชนเช่น หอการค้าจังหวัด โรงงานอุตสาหกรรม ปตท. ควรเข้ามาจับบทบาทในการสนับสนุน ติดต่อประสานงานสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงเกษตร จัดทำโครงการสนับสนุน ให้แก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเข้ามาจับบทบาทในด้านต่างๆ ได้แก่ การให้ความรู้ด้านการเกษตร การแปรรูป การตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ การไปแสดงสินค้าต่างจังหวัดและต่างประเทศ โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคอื่นๆ แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การเป็นมัลติเทสท์ที่ดี การอบรมเรื่องภาษาต่างประเทศ การสื่อสาร

3) การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการแปรรูปสินค้าเกษตร ควรมีการจัดฝึกอบรมการแปรรูปผลผลิตเกษตรให้ได้มาตรฐาน เช่น การแปรรูปทุเรียน ได้แก่ ทุเรียนทอด และทุเรียนกวน มังคุดกวน สับปะรดกวน การอบรมให้ความรู้ด้านการเกษตร เพื่อสร้างสวนผลไม้ ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เกษตรปลอดสารพิษ เกษตรอินทรีย์ ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่หันมาใส่ใจสุขภาพและเติบโตมากขึ้นเรื่อยๆ อันจะนำมาซึ่งรายได้ของผู้ประกอบการและหมายถึงเศรษฐกิจของประเทศด้วย การศึกษาดูงานทั้งภายในและต่างประเทศ เป็นอีกกิจกรรมที่สามารถพัฒนาผู้ประกอบการให้นำกลับมาปรับใช้ในแหล่งท่องเที่ยวของตนเองได้

4. ชุมชน

1) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ควรให้ชุมชนใกล้เคียงที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีส่วนร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร การอนุรักษ์ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การขายผลผลิต ผลไม้สดสินค้าแปรรูปที่มีคุณภาพให้กับผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนด้วยกันทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรเข้าไปมีบทบาทและเป็นผู้ประสานงานด้วย สำนักงานเกษตรอำเภอ ควรเข้าไปมีบทบาทด้านการประชาสัมพันธ์แผนชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการและชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องส่งเสริมความต้องการผ่านไปยังหน่วยงานภาครัฐต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการตลาดท่องเที่ยวเชิงเกษตร
2. ควรวิจัยเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ
3. ควรวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเปิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแหล่งใหม่

เอกสารอ้างอิง

จารุภรณ์ สำเนียงแจ่ม (2553).ความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรภายในศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี (พันธุ์พืชและเพาะเลี้ยง) (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 5

The 5th STOU Graduate Research Conference

มหابัณฑิต). แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ปล่อม แสงสว่าง (2552).ศักยภาพและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตลาดน้ำตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต). แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

มนตรี เรืองพันธ์. (2546) .ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกษตร ในจังหวัดนครนายก (วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต).แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

วันทนา จิมบ้านดอน (2552).การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในตำบลไผ่ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต).สาขาวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

สำนักงานจังหวัดระยอง (2557) ประวัติจังหวัดระยอง คั่นคืนวันที่ 27 พฤศจิกายน 2557

จาก: <https://th.wikipedia.org/wiki/>

สำนักงานสถิติจังหวัดระยอง.(2558). ข้อมูลจังหวัดระยอง .คั่นคืนที่ 20 มีนาคม 2558

จาก:http://rayong.nso.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=69&Itemid=540

